

Over Richard Foster

Uittreksel uit “Een Tijd van Heengaan - Hoe een universele spiritualiteit het aangezicht van het Christendom verandert”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/heengaan.pdf>

Orig titel: A Time of Departing - How a universal spirituality is changing the face of Christianity, Lighthouse Trails Publishing Company, Silverton, Oregon, U.S.A.

Ray Yungen, 2002

Vertaling, plaatje, inlassen en voetnoten door M.V.

Richard Foster

Op een namiddag in februari 1994 bezocht ik de jeugd-pastor van een grote evangelische kerk in mijn gemeente. Ik deelde hem mijn ontdekkingen mee over het New Age effect op onze maatschappij - in het bijzonder het praktische mystieke¹ element ervan. Hij vertrouwde mij dan toe dat in november een belangrijke christelijke auteur en spreker in zijn kerk een seminar zou leiden. Hij had die man zijn eerste boek gelezen maar bleef met een ongemakkelijk gevoel zitten. De auteur van dat boek was Richard Foster. De jeugd-pastor vroeg me om uit te vissen wat ik van Foster zou kunnen leren. Ik stemde daarin toe.

Richard Foster, (1942 -) Quaker, “Peetvader” van Contemplatief gebed. Auteur van “Celebration of Discipline (Het nieuwe leven) en andere boeken. Beveelt contemplatief gebed aan maar waarschuwt dat het gevaarlijk is. Citaat:

“Ik wil ook vooraf een woord van waarschuwing geven. In de stille contemplatie van God dringen wij diep door in het geestelijke rijk, en er is zoiets als bovennatuurlijke gidsing ... Terwijl de Bijbel ons hierover niet veel informatie geeft, zijn er verschillende klassen van geestelijke wezens, en sommigen van hen werken beslist niet samen met God en Zijn wegen! ... Maar voor nu wil ik u aanmoedigen beschermende gebeden te leren en te praktiseren”.

Alhoewel ik de naam Richard Foster kende, wist ik maar weinig meer van hem. Ik onderzocht zijn populair boek *Celebration of discipline* en ontdekte elf referenties naar **Thomas Merton**² in zijn bibliografie. Onmiddellijk vermoedde ik een verband. Dit zou me niet verbaasd hebben als ik van tevoren Fosters woorden in dat boek had gelezen: “Wij zouden allen zonder schroom ons moeten laten inschrijven in de school van contemplatief gebed”. [1]

Thomas Merton, (1915-1968) wijlen Rooms-katholieke monnik en mysticus¹, geloofde dat er vele wegen zijn naar God. Oosterse stijl meditatie, de godheid woont in alle dingen en in alle mensen. Citaten:

“Ik zie geen contradictie tussen boeddhisme en christendom ... ik neem me voor een zo goed mogelijke boeddhist te worden als ik kan”.

“Het is een heerlijke bestemming een lid te zijn van het menselijke ras ... Als zij [mensen] zich maar eens konden zien zoals zij werkelijk zijn ... Ik denk dat het grote probleem zou zijn dat we neer zouden vallen en elkaar zouden aanbidden ... In het centrum van ons wezen is er een punt van nietsheid dat niet geraakt is door zonde en illusies ... Dit kleine punt ... is de pure heerlijkheid van God in ons. Het is in iedereen”. *Conjectures of a Guilty Bystander*

¹ Mysticisme / mystiek (Wiki):

- Mystiek → van het Griekse *μυστικός*, *mystikos*: ‘geheimzinnig’.
- Betreft het hartstochtelijk streven naar een persoonlijke vereniging van de ziel met God.
- De term mystiek verwijst ook naar persoonlijke ervaringen van toestanden van bewustzijn voorbij de normale menselijke perceptie.
- Zich willen verenigen met het transcendente.

² Merton, Thomas (Prades, Frankrijk, 31 jan. 1915 - Bangkok 10 dec. 1968), Amerikaans schrijver, studeerde in Cambridge en aan Columbia University, New York. Onder invloed van o.a. Jacques Maritain ging hij tot het Rooms-katholicisme over; hij werd priester gewijd en was sedert 1941 monnik in het trappistenklooster van Our Lady of Gethsemani in Kentucky. Hij schreef de autobiografie *The seven storey mountain* (1948; Ned. vert.: *De louteringsberg*, 1949), voorts over het contemplatieve leven, vrede, begrip tussen de rassen en over literatuur. (Encarta 2002).

Ik vreesde dat Foster in de komende conferentie het **contemplatief gebed**³ zou promoten, met als gevolg dat talloze aanwezigen een plaatselijk contemplatief gebedscentrum zouden opzoeken. Hierover gealarmeerd maakten de jeugd-pastor en ik een afspraak met de senior pastor en twee andere stafleden, om onze bezorgdheid uit te drukken en om hen enkele voorbeelden te tonen van wat de contemplatieve gebedsbeweging leerde. Zij luisterden graag, en de senior pastor zei dat hij deze kwestie persoonlijk met Foster zou willen bespreken in een telefoongesprek.

Later, na die conversatie, voelde de senior pastor zich tevreden dat er niets verkeerd was met Foster. Foster zei hem dat *christelijke* mystici, die niet in het Oosten geschoold waren, de contemplatieve traditie hadden ontwikkeld. Foster erkende wel dat sommige enkelingen in deze beweging de overstap hebben gedaan naar de Oosterse gedachte, en Thomas Merton werd *gevormd* door deze ideeën. Foster gaf toe dat hij niet precies wist waar Merton theologisch precies stond toen hij stierf, maar geloofde dat wij nog steeds van hem kunnen leren zonder *in alle richtingen te lopen waarin hij ging*. Na deze gedachtewisseling beëindigde de senior pastor de discussie over de kwestie: Foster zou komen!

In de diepte

Toen ik zag dat Foster geslaagd was in de test van de senior pastor, begon ik Fosters leringen te bestuderen. Ik ontdekte dat hij de stichter en het hoofd was van een organisatie met de naam *Renovare*, van het Latijnse woord dat *vernieuwing* betekent. Het doel van deze groep, zoals gesteld in hun materiaal, is de evangelische kerk te voorzien van een “praktische strategie” voor groeiende spiritualiteit. “Een leger zonder tactisch plan zal verslagen worden”[2], zegt *Renovare* in een van haar publicaties. *Renovare* voorziet in zo’n plan, of zoals zij het noemen: “een praktische opleiding voor een getransformeerd leven”. [3]

De volgende acht maanden bestudeerde ik Fosters werk, en richtte mijn blik op zijn promotie van contemplatief gebed. Foster werd een raadsel; zijn geloofsverklaring en andere geschriften leken duidelijk evangelisch van natuur, waarmee hij een duidelijke link legt met de zovele onderwezen christenen. Van de andere kant onderschreef hij ook vurig een praktijk die leidt naar een mystiek en panentheïstisch⁴ begrip van God.

Zo citeert Foster bijvoorbeeld openlijk Merton met betrekking tot de deugdzaamheid en voordelen van contemplatief gebed, en stelt dat hierdoor “God u een begrip en licht geeft dat niet te vergelijken is met wat u ooit vond in boeken, of hoorde in preken”. [4] Maar als men dieper graaft en vindt wat dit “begrip” precies is, dan werpt dit een dubieus licht op Fosters beoordeling. Luister naar enkele uitspraken van enkele van de mystici die voor Foster voorbeelden zijn van contemplatieve spiritualiteit:

- “De ziel van de menselijke familie is de Heilige Geest” - Basil Pennington.[5]
- “Ik zag dat God aanwezig is in alle dingen” - Julian van Norwich⁵. [6]
- “Mijn geliefde [God] is de hoge bergen, en de liefelijke valleiwouden, niet betreden eilanden, stromende rivieren ...” - Johannes van het kruis⁶. [7]

³ Contemplatieve spiritualiteit: beschouwende, bespiegelende spiritualiteit. Zo is het opnieuw populair geworden “contemplatief gebed” het leegmaken van de geest (door het herhalen van een mantra, een woord of korte frase) waardoor men geestelijk in contact komt met naar wat men foutief meent God te zijn. Men riskeert hierdoor in contact met de demonenwereld te komen. Het is een strik van de duivel.

⁴ Pantheïsme: God is IN alles wat bestaat. Pantheïsme: God IS alles wat bestaat.

⁵ Juliana van Norwich (ca. 1342 – ca. 1416) was een Engels mystica en schrijfster van *Sixteen Revelations of Divine Love*, dat beschouwd wordt als het eerste door een vrouw geschreven Middelenengelse boek. (Wiki).

⁶ Johannes van het Kruis (Sp.: Juan de la Cruz), eigenlijk: Juan de Yepes (Fontiveros, prov. Ávila, 24 juni 1542 – Ubeda, prov. Jaén, 14 dec. 1591), Spaans heilige, mystiek dichter en kerkleraar. (Encarta 2002).

- “Hier [de contemplatieve toestand] is alles God. God is overal en in alle dingen” - Madame Guyon⁷. [8]

De kwestie is deze: *hun* stilte en Fosters stilte zijn identiek, zoals hij duidelijk maakt. Door hen te gebruiken als modellen, vertelt Foster ons dat wij *hen moeten volgen* omdat zij *een diepe eenheid met God* hebben ervaren - en als u dat ook wilt dan moet u evenzo in hun stilte gaan.

Maar als dit het geval is, dan brengt Fosters' aanwending van deze mystici een zwaar probleem voor hem mee. Panentheïsme was de vrucht van hun mysticisme en Foster kan zich van dit feit niet distantiëren. En door hen als kampioenen van contemplatief gebed te promoten onderschreef hij ook hun panentheïsme, of hij dat nu wilde of niet. Je kan beide accepteren of verwerpen, maar niet het ene hebben zonder het andere. Wat hij onderschrijft is het gehele pakket.

Om deze mystici te zuiveren van theologische dwaling, moet Foster ook hun panentheïsme verdedigen. Daarom moet de evangelische kerk tot een sterke consensus komen over panentheïsme. Contemplatief gebed en panentheïsme gaan samen als een hand in een handschoen - het ene promoten is beide promoten. *Ze zijn onafscheidelijk!* Bovendien, als men kijkt naar Fosters methoden om in de stilte binnen te gaan, dan zet dit vraagtekens bij zijn leringen.

Als Foster over de *stilte* spreekt, bedoelt hij geen externe stilte. In zijn boek *Prayer: Finding the Heart's True Home*, beveelt Foster de praktijk aan van ademend gebed (*breath prayer*) [9] - men neemt een enkel woord of een korte frase en dit wordt dan herhaald in samenwerking met de adem. Dit is typisch contemplatief mysticisme. In de originele 1978-editie van *Celebration of Discipline* maakt hij zijn doelstelling duidelijk wanneer hij zegt: “Christelijke meditatie is een poging om de geest te ledigen om hem te vullen”. [10]

In *Prayer: Finding the Heart's True Home*, sluit hij zich aan bij een citaat van een mysticus die adviseerde: “U moet de geest binden met één gedachte”. [11]

Dit advies doet denken aan de opmerkingen van Anthony de Mello in zijn klassieker over contemplatief gebed *Sadhana*⁸: *A Way to God*. Zijn benadering is feitelijk identiek met die van Foster:

De geest tot zwijgen brengen is een extreem moeilijke taak. Hoe moeilijk is het om de geest ervan te weerhouden te denken, denken, denken, altijd denken, gedachten te produceren die niet ophouden. Onze hindoemeesters in India hebben gezegd: een doorn wordt verwijderd door een volgende. Hiermee bedoelen zij dat het goed is één gedachte te gebruiken om u te bevrijden van alle andere gedachten die uw geest bevolken. Eén gedachte, één beeld, één frase of zin of woord waaraan uw geest zich kan vasthechten. [12]

Ik sprak eens over Fosters *breath prayer* methode met een ex-New Ager die nu christen is. Zij zei met stomme verbazing: “Dat is wat ik deed toen ik in de ashtanga yoga was!”

Het doel van gebed zou niet het *binden van de geest* moeten zijn door middel van een woord of frase om een mystieke trance op te wekken, maar men moet de geest juist gebruiken om Gods genade te verheerlijken. Paulus en de zijnen baden als volgt: “Daartoe bidden wij ook altijd voor u, dat onze God u ...” (2 Thess 1:11) - een spreken tot God met gebruikmaking van het verstand en het hart.

Wat Foster presenteert is niet gericht op een onderwerp, maar gericht op één *gedachte*. Echt gebed is een reeks van gedachten gericht op een geestelijk onderwerp. Hou in gedachte dat als de geest vastgespijkerd wordt op één gedachte, dit onnatuurlijk is en tegengesteld aan ware overdenking en gebed. Simpele logica zegt ons dat het herhalen van woorden geen rationele waarde heeft. Bijvoorbeeld: als iemand u zou telefoneren en enkel uw naam zou zeggen, of slechts één frase, altijd maar opnieuw en opnieuw, zou u dit dan stichtelijk vinden? Natuurlijk niet, u zou de hoorn inhaken. Waarom zou God dat anders vinden?

Het seminar

⁷ Jeanne-Marie Bouvier de La Mothe-Guyon, courant genaamd Madame Guyon, geboren te Montargis op 13 april 1648, overleden te Blois op 9 juni 1717, was een mystieke Française. http://fr.wikipedia.org/wiki/Madame_Guyon.

⁸ Sadhana: (behorend tot het boeddhistisch tantrisme) voorschriften die nauwkeurig aangeven hoe de discipel een ‘Sidha’, een Meester der Volmaakte Wijsheid, wordt. (Encarta 2002).

Met mijn nieuw begrip over Foster, woonde ik het seminar in november bij, om getuige te zijn van wat hij in het openbaar over deze onderwerpen te zeggen heeft. Foster leek charmant, innemend en had spreek talent. Zijn oratorische bekwaamheden herinnerden me aan een Shakespeare-acteur op het toneel. Zijn programma was een mengeling van welsprekendheid, muziek en humor, in precies de juiste dosis. Maar, zijn boodschap is dat hedendaagse christenen aan geestelijke stagnatie lijden en daarom behoefte hebben aan iets meer. Een paar voorbeelden hierna:

- “Er is een honger ...”
- “Wij zijn binnenin onvruchtbaar geworden ...”
- “Wij ploeteren ...”
- “De mensen doen maar wat, eerder dan opleiding zoeken ...”

Foster zinspeelde op een remedie voor dit probleem met volgende uitspraken:

- “Wij hebben behoefte aan een manier om vooruit te gaan ...”
- “Wij hebben een plan nodig als toerusting voor de Grote Opdracht ...”
- “Wij hebben een eenvoudig mechanisme nodig ...”
- “Dit kan nieuw of beangstigend zijn voor u, maar u wordt hertekend ...” [13]

Nadat het Seminar eindigde, en benieuwd naar wat hij met deze uitspraken bedoelde, benaderde ik Foster en vroeg hem beleefd: “Wat denkt u van de huidige katholieke contemplatieve gebedsbeweging?” Hij voelde zich zichtbaar op zijn ongemak met die vraag en leek aanvankelijk ontwijkend en vaag te doen. Daarna antwoordde hij: “Wel, ik weet het niet, sommigen goed, andere slecht (Matthew Fox als voorbeeld van het slechte bedoelend)”. Hij zette zich in verdediging en zei: “Mijn critici begrijpen niet dat er een traditie is binnen het Christendom die eeuwen teruggaat”. En daarna zei hij iets dat sinds die dag altijd in mijn geest is blijven echoën. Hij stelde nadrukkelijk: “Wel, Thomas Merton trachtte Gods volk wakker te maken!” Ik realiseerde me dat Foster het geloofssysteem van Merton diep had doorwaad.

Deze uitspraak over Merton leek paradoxaal omdat Foster eerder die ochtend een inspanning had gedaan om het publiek ervan te overtuigen dat hijzelf zeker geen New Age sympathieën had. Hij zei tot de 650 aanwezigen dat hij de mensen leerde te “luisteren naar de stem van Jehovah⁹” en niet naar de “losse, gekke aard van iets” van de New Age”. [14] Maar het is precies deze opstelling in de lijn van Merton die de aanspraak van Fosters ondermijnt van mystiek afgestemd te zijn op de God van de Bijbel. Merton drukte zienswijzen uit als: “Ik zie geen contradictie tussen Boeddhisme en Christendom ... Ik heb de intentie een boeddhist te worden zo goed als ik kan”. [15]

Het is essentieel om echt goed te begrijpen *waarom* Merton dingen zei zoals dit om te verstaan waarom de contemplatieve gebedsbeweging zo’n potentieel gevaar betekent voor de evangelische christelijke kerken. Mertons verandering was geestelijk, niet van sociale of politieke aard, zoals duidelijk geopenbaard in een van zijn biografieën: “Zijn [Mertons] verandering van geest met betrekking tot de hogere religies was niet het gevolg van saaie vergelijkingen of zelfs niet van gezamenlijke analyse. Het was een product van zijn ervaringen met de Absolute [God]”. [16]

Met andere woorden: hij vond boeddhistische verlichting in contemplatief gebed.

Foster heeft over Mertons mystieke gebed in sprankelende termen geschreven. Hij zegt van Merton: “Thomas Merton heeft misschien meer gedaan dan enige 20ste eeuwse figuur om het gebedsleven wijd bekend en verstaanbaar te maken”. [17] Foster ziet Mertons boek *Contemplative Prayer* als een “must book” (een boek dat móet gelezen worden). [18] Hij zegt ook: “Merton blijft ontelbare mannen en vrouwen inspireren”, [19] en zegt van zijn boeken dat zij gevuld zijn met “onschatbare wijsheden voor alle christenen die ernaar verlanger dieper te gaan in het spirituele leven”. [20]

⁹ JEHOVAH is voor Engelssprekende christenen (zie b.v. Ex 6:3 in de KJV) de aloude transcriptie van het in de grondtekst voorkomende Tetragrammaton (Gr. *tetra* = vier; afbeelding onderaan). Het bestaat uit vier tekens en is Gods oudtestamentische Verbondsnaam. In het Nederlands komt de transcriptie overeen met JHWH. De vocale uitspraak ervan werd niet overgeleverd. Toch menen hedendaagse kenners dat het tetragram het best gereconstrueerd wordt als JAHWEH. יהוה: JHWH (te lezen van rechts naar links).

Dit is dezelfde Merton die “... begerig met grote teugen uit de boeddhistische beker dronk tijdens zijn uitstap naar het Oosten”.^[21] Maar hoe kon Merton zo samengaan met de mystiek van de Oosterse religies, en Foster engageren voor dezelfde methode als die van Merton? Het antwoord kan liggen in sommige van de plaatsen die ik vond waar Fosters boeken worden aangeboden.

Tijdens een trip doorheen het land stopte ik om opzoekingswerk te doen aan het hoofdkwartier van de Unity School of Christianity¹⁰, een New Age metafysische kerk, gelokaliseerd in de voorsteden van Kansas City, Missouri. In hun boekenwinkel, onder *auteurs A-Z* (een wie-is-wie van New Age schrijvers), vond ik niet minder dat *vijf* van Fosters boeken. Een aantal New Age boekenwinkels bieden zijn boeken aan, onder de hoofding van *mysticisme*.

Nadat ik *Celebration of Discipline* had gezien in één New Age boekhandel (een winkel die gerund wordt door devoten van een beroemde Hindoe swami), vroeg ik aan de inkoper van de winkel wat hij dacht van Foster. “Hij is schitterend”, antwoordde de man vrolijk. “Zijn visies over gebed zijn absoluut schitterend”. Toen vroeg ik hem of hij wist dat Foster in vele christelijke kringen beschouwd werd als een conservatief christen. Zijn antwoord was intrigerend: “Wel, als hij een fundamentalist was dan zou hij niet verkocht worden in boekhandels als deze”. Hij beëindigde de conversatie met een verdere prijzing van Foster.

Misschien het meest ontzettende voorbeeld van allemaal is in een boek te vinden met de titel *The Miracle of Prayer*. Dit boek kon niet schaamtelozer New Age zijn in opstelling, gevuld met occulte¹¹ concepten en verwijzingen. Bovendien staat onder de aanbevolen literatuur, achteraan in het boek, Fosters boek *Prayer: Finding the Heart's True Home* aangeprezen.^[22]

Waarom verkopen en promoten deze duidelijk New Agers ook boeken van Foster? Het antwoord is onmiskenbaar: de stilte! New Agers herkennen hun vorm van gebed wanneer ze die zien. Zij weten waar de stilte naartoe leidt. Zij *weten* wat Foster bedoelt wanneer hij adviseert: “Elke afleiding van het lichaam, verstand en geest moet geplaatst worden in een soort van uitgestelde levendigheid voordat dit diepe werk van God over de ziel kan optreden”.^[23]

Indien Foster de “stem van Jehovah” hoorde, zoals hij beweert, zou God hem dan geen waarschuwing op het hart en in de geest gelegd hebben dat Merton schadelijke theologie leert en dat hij niet mag verdedigd worden? Dit is een deugdelijke vraag.

Alhoewel Foster oprecht en goed bedoelend kan zijn, heeft hij toch gebruik gemaakt van een traditie die door de Bijbel niet wordt onderschreven. Wanneer hij beroep doet op de Schrift om de kredietwaardigheid van contemplatief gebed te ondersteunen, is alles wat hij kon vinden Psalm 62:2, een vers dat verwijst naar stil en aandachtig zijn voor God. Maar deze passage beweert beslist niet dat men *verder gaat* dan de gedachte door middel van een heilig woord of dat men zich focust op de adem. Als dat het geval was dan zou het doorheen de hele Schrift geleerd worden.

Een christelijke supporter van Foster verdedigde hem eens door te beweren dat Foster christenen niets anders leert dan wat de apostel Paulus ervoer op de weg naar Damaskus - een directe ervaring van Gods aanwezigheid. Dit kan op het eerste gezicht juist lijken, maar als je naar bepaalde criteria kijkt, krijg je een geheel ander plaatje.

Eerst en vooral, zoals ik reeds in hoofdstuk 2 stelde, gebruikte Paulus geen methode in deze situatie. Er werd geen *gebedswoord* of *ademgebed* toegepast dat hem aandreef tot in Gods tegenwoordig-

¹⁰ The Unity School of Christianity is a classic new age cult. It has the appearance of being Christian; however, it holds pantheistic or new age beliefs at its core. Unity was founded by Charles and Myrtle Fillmore in 1889, and was later incorporated as a church in 1903 by the Unity Society of Practical Christianity in Kansas City. Unity is best known by its publication *The Daily Word*, used by many who are unaware of its doctrinal positions. <http://www.leaderu.com/orgs/probe/docs/unity.html>.

¹¹ Occultisme (v. Lat. *occultus* = verborgen, geheim), verzamelnaam voor de leerstellingen en praktijken van bepaalde personen of groepen die beweren over een geheime, hun adepten of ingewijden alleen toegankelijke leer of wetenschap te kunnen beschikken. Dit occultisme vertoonde zich in de oudheid bijv. in de mysteriën met hun inwijdingen en geheime leer. In de middeleeuwen maakten de kabbalisten en alchemisten aanspraak op het bezit van een dergelijke geheime wetenschap, waarvan de praktische toepassing tot bijzondere prestaties in staat zou stellen. Modernere vormen van occultisme vindt men in de theosofie, de antroposofie, de astrologie, het spiritisme en bij de Rozekruisers. (Encarta 2002).

heid; het was een spontane actie van God Zelf. Paulus moest niets aanbrengen voor deze ervaring. Als het anders was zou de tekst hiervan zeker melding gemaakt hebben.

Ten tweede (en het belangrijkste): Paulus schreef nooit over een methode in zijn brieven aan de verschillende kerken. Hij sprak van verscheidene geestelijke gaven, maar die waren niet gebaseerd op enige soort van aan te leren techniek. Deze gaven werden door God geschonken zoals Hij dat goeddacht. Foster kan hier wel een mystiek element in de Bijbel waarnemen, maar hij kan zeker niet *zijn* mysticisme uit de Bijbel halen. Spijtig genoeg heeft hij de menigten geleerd: “God heeft ons de Disciplines van het geestelijke leven gegeven als een middel om zijn genade te ontvangen. De Disciplines stellen ons in staat ons voor God te plaatsen zodat Hij ons kan transformeren”. [24]

Ik zou bij ieder die deze richting uitgaat de woorden van Salomo willen inprenten, die sterk waarschuwde: “Alle rede Gods is doorlouterd; Hij is een Schild voor hen, die op Hem betrouwen. Doe niet tot Zijn woorden, opdat Hij u niet bestraffe, en gij leugenachtig bevonden wordt” (Spreuken 30:5-6). En de apostel Paulus schreef: “Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al de raad Gods” (Handelingen 20:27).

In het licht van deze uitspraken zeg ik dit: als u de stilte kan vinden (d.w.z. met heilige woorden, boven de gedachten) in één van Paulus brieven aan de Kerk, dan zal ik mij nederig verontschuldigen bij Richard Foster.

Hoe invloedrijk is Foster precies geworden in christelijke kringen? In een 1993-peiling van *Christianity Today* onthulde dit magazine dat Fosters boek *Prayer: Finding the Heart's True Home*, als nummer één het meest populaire boek was van hun lezers. [25] Het is verbazingwekkend dat ditzelfde boek voorkomt in de aanbevolen literatuur achteraan in *The Miracle of Prayer*, een boek van de welbekende New Ager Ellen Guiley.

Christianity Today onthulde ook dat Fosters beroemde boek *Celebration of Discipline* op nummer drie stond van een lijst boeken, waarop de lezers stemden als hebbend “de meest significante impact op hun christelijk leven, naast de Bijbel”. [26] Foster verslaat mensen als Oswald Chambers, Johannes Kalvijn, John Bunyan en A.W. Tozer, die ook op de lijst stonden. In feite schrijft de recentste editie van *Celebration of Discipline* op de achterflap dat het meer dan *een miljoen* exemplaren verkocht in de laatste twintig jaar. Dit cijfer is verbazingwekkend wanneer u in aanmerking neemt dat het een “non-fictie” en “hoe-te” boek is over spiritualiteit. Dit soort boeken appelleert normaal gezien slechts op een beperkt segment van christelijke lezers.

Zonder twijfel heeft Foster een grote een toegewijde aanhang verkregen in de evangelische kerken. Elke beschuldiging dat hij een pseudo-christelijk mysticisme promoot, doet een storm van controverse oplaaien. Maar, deze zaak moet niet licht opgenomen worden - er staat hier veel op het spel.

Lees verder over Richard Foster

- o http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Richard_Foster.pdf

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm